

NOSTRA PARLA

N.º 15

Març 1923

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Boters, 16, primer. — BARCELONA

ELS ENEMICS DEL NOSTRE VERB

Hom diria llegint la premsa que ha combatut sempre la nostra espiritualitat que Catalunya és el poble més exclusivista de la terra. Perquè els propietaris del Liceu han acordat redactar els cartells en la llengua que parla el poble que assisteix als espectacles, ens diuen egoistes. Aquests senyors que ara criden i gesticulen iradament, són els que diuen quan algú els parla català: *hable usted en cristiano*. Són els que troben molt natural que la nostra llengua gloriosa hagi estat bandejada de l'escola i dels tribunals de justícia i que als catalans en els darrers moments de la seva vida els sigui negada la llengua pròpia per expressar la seva voluntat.

Molts catalans no s'han adonat encara de la nostra esclavitud espiritual. No creuen sinó en l'esclavitud dels homes que arrossequen cadenes. Castella ens ha imposat la seva llengua i quan Catalunya vol desfer-se d'aquest jou i honorar la que ha estat plasmada pel nostre esperit, ens diuen exclusivistes. Digueu-me: qui és l'exclusivista: el que imposa el seu verb o bé aquell que reclama l'ús del propi i respecta el dels altres? Catalunya no vol que Castella parli català, sino que els catalans parlin la llengua pròpia. Es això exclusivisme? Si per redac-

tar uns cartells en llengua catalana s'ha promogut un aldarull tan gran i els inadaptats han mogut tanta fressa, què succeirà el dia que els catalans, cansats de sofrir humiliacions exigeixin que a les nostres escoles es donin els ensenyaments en català? No creieu, catalans, que és intolerable que els nostres infants siguin torturats a l'escola escoltant el mestre que els parla en una llengua que no entenen? No se'ls parla als infants castellans en castellà? Per què, doncs, no s'ha de parlar també en català als infants nascuts a Catalunya?

Els enemics de la nostra espiritualitat han fet creure al poble que el català és una llengua política i que s'ha de combatre tot el que està escrit en català perquè és partidista. Ara digueu-me, catalans: què té que veure la llengua amb les idees? L'ús del català ha d'ésser una cosa normal. Totes les coses que es facin a Catalunya han d'ésser escrites en llengua catalana, no perquè és un instrument polític, sinó perquè és la llengua natural dels catalans.

Es que a Madrid no parlen i escriuen la mateixa llengua els socialistes i els monàrquics? Per què, doncs, a Barcelona no han de fer el mateix? El català no és la llengua dels catalanistes sinó la llengua dels catalans. Els que fan política són els que escriuen en castellà, perquè menyspreen la llengua pròpia.

Moltes vegades ens han dit, de Madrid estant, que eren injustes les nostres campanyes perquè tots som germans. Si som germans, per què no tenim els mateixos drets? Com poden establir-se corrents de simpatia entre els dos pobles, si tots els privilegis són per als castellans? Quan diuen: Visca Espanya, volen dir Visca Castella. A Espanya hi haurà, diuen, una sola llengua oficial. I quina serà aquesta llengua? La d'ells, naturalment. Davant d'aquestes injustícies, els nostres braços no s'obriran mai espontàniament. L'esclau no pot abraçar el seu senyor. Voleu, castellans, conviure fraternalment amb nosaltres? Lleveu del nostre esperit les cadenes i deixeu-lo moure

lliurement. No espereu afecte i amor d'un home al qual li lligueu els braços.

Nosaltres estimem per damunt de tot la nostra llengua i és endebades que volgheu bandejar-la de la nostra terra. No morirà mai, perquè és carn de la nostra carn; sang de la nostra sang. El poble l'ha plasmada i ha sortit formosa de les seves mans. Si vosaltres estimeu el vostre verb, no ha d'estranyar-vos que nosaltres estimem el nostre.

La llengua catalana no és tan parlada com la vostra, però és també nimbada de glòria i la parla un poble indòmit, que defensa, arma al braç, la seva espiritualitat de les escomeses dels enemics que sotgen en les tenebres.

J. CIVERA I SORMANI

EL SENTIMENT DE PATRIA

Hi ha homes que tenen el cor eixut, tan eixut que l'amor patri no ha pogut encara penetrar-hi. Són aquests els indiferents, aquells que diuen que no tenen ni volen tenir altra Pàtria que tot el món, aquells que no poden o no volen comprendre ço que és el tenir un amor viu, profund, per aquells tros de terra petita o gran en el qual per primera vegada els nostres ulls copsaren l'encís meravellós de la claror del viure.

Aquests homes de qui parlem, no tenint arrelat el sentiment de Pàtria, no poden, no és possible que puguin tenir, que puguin sentir aquella sensació magnífica que sublimitza l'home, fent-lo devenir un quelcom perfecte; no és possible, repetim, que puguin sentir aquella sensació puríssima que hom anomena *Amor*. El que no estima la seva Pàtria no pot estimar la seva família, perquè el veritable amor de Pàtria comença per l'amor a si mateix, per l'amor a tot ço que representa un afecte del nostre viure.

Cal, doncs, desfer-se de la vella i insulsa teoria de què no

havem de tenir altra Pàtria que tot el món, perquè una cosa és tenir amor a la propia Pàtria i una altra és sentir simpatia i adhuc admiració per la Pàtria dels altres.

Com més estimarem la nostra Pàtria, més comprendrem que cal respectar la dels altres, perquè el mateix amor que sentirem per la nostra ens farà vidents per comprendre que el mateix amor que nosaltres sentim han de sentir-lo aquells amb els quals cap vincle ens uneix, perquè llur parla es diferent de la nostra i, per tant, no pot lligar-nos res més que una mútua simpatia.

Estimem, doncs, la nostra Pàtria amb tota l'ànima, fins al sacrifici, que aquesta estimació ens farà conscients per comprendre com ha d'estimar-se la dels altres i arrelarà dins nostre llavors el convenciment que cal, en primer lloc, estimar profundament aquell tros de terra, petit o gran, en el qual veiérem la llum per primera vegada.

R. D'ALCOVER

EL CATALA AL LICEU

Mercès a una proposició presentada pel nostre company de Consell senyor M. Massó i Llorens, i signada per elements nacionalistes del Gran Teatre del Liceu, el dia 22 de març fou acordada per la Junta d'Accionistes l'oficialitat de la nostra llengua, obtinguda després d'una votació accidentada.

Entre els firmants de l'al·ludida proposició figuraven els noms de la senyoreta Margarida Buixons i senyores Cecília Fradera de Vila i Pilar Vidal, vídua Bordas.

NOSTRA PARLA, davant el bell gest de les nobles dames firmants, acordà trametre'ls, ultra sengles ramells de flors, l'ofici que copiem a continuació:

«Senyora:

»Tot i saber que al vostre patriotisme no li cal cap estímul,

«Nostra Parla» ha volgut fer-vos saber la joia dels adherits en veure la vostra firma al peu del document que proposava la entronització de la nostra llengua al vell teatre del Liceu.

»Aquest acte que heveu fet amb tan graciosa naturalitat no és encara prou natural entre les dames barcelonines, perquè poguem passar-lo en silenci.

»Heu donat un bell exemple.

»Accepteu, senyora, el nostre fervent homenatge.

»Barcelona, 26 març 1923. — *Ll. Nicolau d'Olwer, Martí Esteve.*»

Les dames esmentades contestaren l'al·ludit ofici en termes patriòtics dignes de tot elogi.

CRONICA DE «NOSTRA PARLA»

REUNIÓ DEL CONSELL DIRECTIU

El dia 31 de març se celebrà la reunió del Consell Directiu de *Nostra Parla*, assistint-hi els senyors: Nicolau d'Olwer, president; Joaquim de Civera, vice-president; Josep Blanquer, vice-president segon; Negre-Balet, secretari; Rafel Cardona, vice-secretari; F. Bermúdez, tresorer; M. Massó i Llorens i M. Pascual, vocals.

El senyor Massó i Llorens fa constar que, essent aquella la primera reunió del Consell Directiu a què assisteix, saluda els companys de Junta manifestant que posarà el seu esforç a favor de l'ideari de *Nostra Parla*. El senyor president li contesta regraciant la salutació i l'ofertament.

Es dóna compte de les Diades de la Llengua Catalana celebrades i de les noves delegacions de *Nostra Parla* constituïdes.

El president parla de les gestions de l'entitat amb l'assumpte de l'aprovació de la proposició de l'oficialitat del català al Liceu. Es dóna compte de l'ofici tramès al president del Cercle del Liceu felicitant-lo per l'esmentat acte patriòtic, i de les toies de flors i oficis acompanyatoris remesos a les senyorettes que signaren la proposició.

A proposta del president s'acorda atorgar un vot de gràcies al senyor Manuel Massó i Llorens per les seves patriòtiques iniciatives i actuacions en defensa de la llengua catalana.

S'acordà també subscriure l'entitat a l'obra de la Fundació Bernat Metge.

A proposta del senyor Negre-Balet s'acorda convocar representants de les entitats on va pertànyer el plorat amic En J. Font i Casas (a. c. s.) per tal de dur a terme definitivament els treballs necessaris per organitzar un acte d'honor a la seva memòria.

SOCIS NOUS

Pere Olivera, Josep M.ª Pou Sabater, Agustí Domènec, Josep Casasa, Daniel Danès, Josep M.ª Ferran, Rossend Llates, E. Martínez Ferrando, J. Juanola, A. Puig i Riera, Agustí Vigo, Josep Gibert, Jordi Codina, Joventut Nacionalista «La Falç», Josep Barbey, Vicens Tort, Carles Sala, Josep Barbany, Antoni Niu, Francesc Mases Mussoles, Antoni Calvet, Joan Conrey i Antoni Pous.

DIADES DE LA LLENGUA CATALANA

A IGUALADA

El dia 18 tingué lloc a Igualada la festa d'homenatge a la llengua nostra, la qual assolí un èxit immens tant per l'entusiasme que presidí tots els moments de la diada, com pel nombrós públic que assistí a escoltar i aplaudir els oradors de *Nostra Parla* de Barcelona senyors Jaume Millet, Rafel Cardona, Ll. Bertran i Pijoan, Joaquim Civera i Sormaní i Josep Barbey.

A MATARÓ

El dia 25 se celebrà a la ciutat de Mataró la Diada de la Llengua Catalana, a la qual assistiren de *Nostra Parla* de Barcelona els senyors Domènec Pallerola, Joan Pascual i Manuel Massó i Llorens. Parlaren també al míting del matí la senyoreta J. Bartomeu i els senyors Riera i Puntí i J. Volart.

Hi hagué ballades de sardanes, míting i vetllada patriòtica, esdevenint tots els actes plens de solemnitat i brillantesa.

NOVES DELEGACIONS

Amb motiu de celebrar-se la festa d'homenatge a la Llengua Catalana a les ciutats de Mataró i Igualada, es féu la inauguració de les delegacions de

Nostra Parla constituïdes a les esmentades ciutats, el Consell Directiu de les quals fou aprovat per la Junta de la nostra entitat.

CONFERENCIA A PREMIA DE MAR

El primer diumenge de març En Domènec Pallerola donà a l'Associació Catalanista de Premià una conferència parlant sobre el tema: «L'actual moment del nacionalisme català. Com triomfarem.»

Aquest acte fou preparatiu de la Diada de la Llengua Catalana que havia de celebrar-se a l'esmentada vila.

L'orador fou molt aplaudit.

BALEARS

En els Jocs Florals organitzats per la Creu Roja de Palma de Mallorca ha estat concedida la Flor Natural a Antònia Maria Salvà. Premis ordinaris a Mossèn Llorenç Riber i Miquel Ferrà. Entre els poetes premiats figuren en Joan Ramis d'Ayreflor, Josep Tous i Maroto, Joan Pous i altres.

—Cal remarcar l'Associació de Cultura de Mallorca, que ha publicat una proclama encaminada a desvetllar l'esperit patriòtic de la Illa germana.

NOTICIARI DE LES TERRES CATALANES

CATALUNYA

La Comissió encarregada de l'organització de les conferències projectades a Lleyda per la Comissió d'Educació General de la Mancomunitat de Catalunya, està fent treballs per tal de que les dites conferències coincideixin amb una Exposició del Llibre Català que es farà al Museu d'Art de Lleyda.

—A Hospitalet, i amb gran entusiasme patriòtic, s'ha celebrat l'acte d'inaugurar l'orfeó Doctor Robert.

—Ha començat a publicar-se a Sant Joan de les Abadesses el periòdic nacionalista «La Veu del Pireneu», portaveu del Casal Català.

—El Comitè organitzador de l'homenatge que es prepara al mestre d'estudi del segle XVIII, mossèn Baldiri Rexach, segueix rebent valuoses adhesions al dit homenatge.

—A Reus reapareixerà aviat el setmanari «Catalunya Nació», portaveu de la Joventut Nacionalista d'aquella ciutat.

—Amb gran solemnitat es va celebrar a Barcelona el dia 2 del present mes la inauguració del Grup Escolar Baixeras, en el qual rebran cultura catalana més de 500 criatures.

—El dia 5 del present mes començà a publicar-se de nou a Mataró el «Diari de Mataró», escrit tot ell en la Llengua nostrada.

—El dissabte dia 3 es va inaugurar solemniament a Girona l'Ateneu Gironí.

—Ha estat publicat l'anunci del concurs de lectura i escriptura catalanes i Història de Catalunya que organitza la Comissió Delegada de l'A. P. de l'E. C. i que se celebrarà aviat entre els nois i noies de Vilafranca del Penedès.

—Organitzat per diversos elements nacionalistes de Parets se celebrà el dia 4 un míting d'afirmació nacionalista a la dita vila.

—Ha vist la llum el cartell anunciador dels Jocs Florals que, organitzats per la revista «Urgell Segarra», se celebraran el dia 15 de maig vinent a la vila de Mollerusa.

—Cal remarcar la bella pensada que han tingut els elements que formen el Centre Nacionalista de Castelló d'Empúries, a l'oferir als seus addictes o socis una escola d'ensenyament català.

—El 9 d'aquest mes es va inaugurar un nou Grup Escolar, el de la Farigola, que ha vingut a augmentar els que tan alt posen el nivell de cultura del nostre poble.

—A començaments del mes corrent donà N'Armand Carabèn una interessant conferència al Casal Català de Caldetes, tractant de «L'Escola i el Nacionalisme».

—Al Casal Nacionalista de la Barceloneta va donar una conferència l'11 del corrent, el senyor Vidal Salvó, desenrotllant el tema «El Nacionalisme i la Cultura». Fou molt aplaudit.

—Els dies 18 i 19 d'aquest mes va ésser inaugurat brillantment el Casal Nacionalista Guinardorenc, del Guinardó (Barcelona).

—El 14 del corrent mes va celebrar-se la primera de les conferències organitzades per la Joventut Nacionalista de Terrassa. Va parlar En Lluís Duran i Ventosa, essent llargament aplaudit.

—El doctor Riera i Puntí va donar, la tarda de l'11 corrent, a la sala-teatre de la Lliga Nacionalista de Santa Coloma de Gramanet, una brillant conferència en pro de l'idioma nostrat.

—A Castelló d'Empúries es va celebrar el 15 del present mes un acte d'afirmació nacionalista, que es desenrotllà en mig del major entusiasme.

—El conseller de la Mancomunitat senyor Vallès i Pujals donà el dia 16 una conferència a Lleyda tractant de «Catalunya-ciutat: la Mancomunitat i les seves obres».

—El dia 20 va començar al local del Centre Excursionista de Catalunya, d'aquesta ciutat, el curset preparatori del X Concurs Nacional d'Història de Catalunya.

—Dies enrera donà el nostre company de Consell Directiu, En Lluís Bertran i Pijoan, una conferència al Centre Regionalista de Badalona, tractant del renaixement de Catalunya.

—Els Pomells de Joventut de Torroella de Montgrí, per tal de celebrar amb tota solemnitat llur constitució, han anunciat unes molt lluides festes.

—Al Casal Nacionalista de la Barceloneta donà el dia 22 una conferència N'Emili Tubella, explicant el tema «Les reaccions nacionals».

—Cal felicitar-se per l'acord pres per la Junta del teatre Liceu d'aquesta ciutat declarant oficial la Llengua nostrada.

—El dia 19 donà al Vendrell, En Bartomeu Oliver, una molt interessant conferència tractant del valor dels clàssics en la nostra cultura nacional.

—El Centre Popular Catalanista del districte novè de Barcelona organitza per segona vegada una festa de les lletres catalanes, que se celebrarà el 29 d'abril propèr.

—A Tarragona es constituí el 27 del present mes un nou Pomell de Joventut que porta per lema «Catalunya Nova».

—A Igualada, el 24 corrent, donà En Bonaventura Casadevall una interessant conferència sobre el suggestiu tema «Els moments actuals de la ideologia catalana».

—El 25, el nostre company de Consell Directiu, En J. Civera i Sormaní, donà a Rubí una conferència sobre «La llengua i l'espiritualitat dels pobles».

—També el 24 donà una conferència a Borges Blanques En Josep Maria Pou i Sabater, tractant de la situació present dels problemes catalans.

—El dia de Sant Josep donà, a Sant Feliu de Llobregat, el secretari de la nostra entitat una conferència amb el títol de «Dues tares del moviment nacionalista català».

—En Domènec Pallerola ha visitat la ciutat de València, essent molt obsequiat pels companys de la Secció Valenciana de *Nostra Parla*, canviant impressions sobre les actuacions en projecte.

ROSSELLÓ

Cal esmentar l'honor feta a l'home de lletres Joaquim Sindair, membre fundador de la Societat d'Estudis Catalans del Rosselló, concedint-li el Govern francès la Legió d'Honor.

—Així mateix cal esmentar les solemnes festes celebrades l'1 de març al Centre de Perpinyà en honor dels voluntaris catalans que lluitaren en la

guerra dels Quatre Anys, prenent-hi part els senyors Albert Bauçil, Francesc i Carles Grandó, Josep S. Pons i el chor de Cantaires Catalans.

—Es digna de tot elogi la bella tasca del Casal Català de Perpinyà, que és capte de l'expandiment de la nostra dansa nacional.

VALENCIA

Visità la secció de *Nostra Parla* el senyor Domènec Pallerola, amb el qual parlaren extensament sobre les coses de València els companys d'aquella secció. Restaren tots força satisfets d'aquest canvi d'impressions.

—El senyor Cebrián Mezquita, cronista de la Ciutat, desenrotllà dues conferències sobre «El Renaixement Valencianista. Origen i tendències» en Lo Rat Penat. L'haver estat el senyor Cebrián un dels iniciadors del renaixement donava a les conferències cert interès.

—El dia 24 començà de publicar-se «Pàtria Nova», setmanari valencianista que va interrompre la seva publicació l'any 1916. Són quatre pàgines, no gaire grans, en les quals es predica l'amor a la nostra Llengua i es propugna pel deslliurament de la Pàtria.

—Per a organitzar l'homenatge de Constantí Llombart, excel·lent patriota i literat, es reuniren a la «Joventut Valencianista» representants de diverses entitats i diaris. Acordaren celebrar actes, promoure un moviment de simpatia vers la figura inoblidable de Llombart i visitar la seva tomba.

EXPANSIÓ CATALANA

ALEMANYA

El professor Enric Finke, de Friburg de Brisgòvia, acaba de publicar el tercer volum de les seves «Acta Aragonensia», precedit d'unes paraules altament agradoses per als que estimem de cor la nostra Pàtria.

ARGENTINA

—J. Roca i Roca, a «La Nación» de Buenos Aires ha inserit un article sobre les novel·les edicions catalanes, titulat «Barcelona, centro editorial».

ESTATS UNITS

—«The Literary Review of the New-York Evening Post» anuncia de forma escaient la publicació dels volums que prepara la Fundació Bernat Metge.

—A l'Escola de Kurt Schlinder de Nova York, s'hi donà un concert amb un escollit repertori de les nostres cançons.

—La Comissió Delegada de l' A. P. de l'Ensenyança Catalana a Nova York, ha repartit profusament entre els catalans residents en aquelles terres un patriòtic manifest.

FRANÇA

—Pierre Rouquette, a «L'Eclair» explica amb detall l'increment que pren l'edició de llibres catalans en la nostra llengua.

—La «Revue Musicale» s'ocupa, en un gran treball signat per Manuel de Falla, del gran músic nacional En Felip Pedrell.

—El Gremi de Viatjants del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, organitzà una excursió col·lectiva a París i front de batalla de la Gran Guerra. Els catalans reberen afalagadora acollida dels nostres amics de França i a l'homenatge al soldat desconegut els hi va acompanyar també el nostre Joffre.

ITALIA

—«Italianità», de Vivegnano (Liguària), en el seu número de febrer publicà un article signat per Marius Garea sobre «I popoli oppressi: La Catalogna».

**Camiseria : Corbateria : Gèneres
de punt : Guarda-pols**

Gran assortit en articles per a
camises a mida : Aquesta casa es
distingeix per sos reduïts preus

Preu fixe

Jaume Flotats

Plaça Santa Anna, 27 : BARCELONA

Objectes fotogràfics

Casa CUYÀS

Portal de l'Angel

EDITORIAL POLÍGLOTA

PETRITXOL, 8 ❖❖❖ La llibreria més ben assortida!